Izboren je bil referat tov. Ele Hladnikove: Vpliv stanovanjskih neprilik učitelistva na delovanje v šoli in izven šole, le škoda da radi obolelosti ni mogla referirati sama. Država naj se potrudi, da pride čimprej nov šolski zakonik, po katerem bodo šolske občine primorane skrbeti za stanovanje učiteljstva, ker ravno stanovaniske neprilike mnogo ovirajo učiteljstvo pri njegovem delovanju.

Iz tajniškega poročila posnamemo, da je imelo društvo v letu 1921 **osem** lepo uspelih zborovanj. Skorai gotovo je, da je društvo prednjačilo v tem oziru vsem okraj. učiteljskim društvom. Udeležba na posameznih zborovanjih je bila častna. Društvo je štelo koncem leta 1921 — 84 članov, kar dokazuje, da je na pravem potu. Stremeti pa moramo po tem, da pride končno vse učiteljstvo pod naš krov!

Blagajniško poročilo izkazuje 20.898 K dohodkov ter 20.454 K izdatkov torej prebitka 444 K. Za Jelenc-Muhov spomenik se je v minulem letu nabralo 400 K. Organizačni davek je znašal 1270 K, od katerega se je nakazalo za rezervni sklad U. J. U. 620 K. Blagajnik je nadalje apeliral na rednost plačevanja članarine.

Pregledovalca računov sta predlagala nato blagajniku in odboru absolutorij.

Pri volitvah je bil izvoljen sledeči odbor: Predsednik: Davorin Matko, podpredsednica: Marija Clarici, tajnik in blagajnik: Fran Hočevar, odborniki: Dragotin Gregorc, Lina Klemenčič, Ruška Ravhekar; namestniki: Marija Arh, Franc Juvanc, Alojzij Ivanetič; pregledovalca računov: Ljudevit Koželj in Janko Vozelj.

Slučajnosti: Društvo pristopi k čekovnemu uradu, da se bo lažje in redneje mogla plačevati članarina.

Ker so omožene učiteljice prikrajšane pri dnevnicah draginjskih doklad, naj bi se tudi članarina zanje znižala. O tem naj bi še enkrat sklepala pokrajinska skupščina U. J. U.

Pri čitanju zadnjega »Pastirskega lista« se je omenjalo, da je učiteljstvo, dobilo **taini** ukaz, da mora vzgajati mladino v sokolskem duhu. Poverjeništvo naj stori o omejitev takih neresnic primerne korake.

Tovariš predsednik je nato zaključil občni zbor, omenjajoč, da bo prihodnje zborovanje meseca maja v Trebnjem.

+ **KOZJANSKO UČIT. DRUŠTVO** je imelo svoj redni občni zbor dne 22. marca 1922 v Kozjem ob nepovoljni udeležbi. 4 člani so opravičili svojo odsotnost, mnoge je pa zelo neugodno vreme odvrnilo, da se niso udeležili zborovanja. S prisrčnim pozdravom na navzoče je otvoril tov. predsednik zborovanje. Po prečitanju zapisnika, ki se je odobril, so se obravnavali dopisi.

Radojevičev načrt zakona o osnovnih šolah. K temu načrtu je vposlal tov. Lovše izpreminjevalne predloge. Izvoli se poseben odbor, ki ves načrt prouči še enkrat in vpošlje izpreminjevalne predloge UJU v Ljubljani. Izvolijo se tovariši: Šetinc Fr., Potočnik A., Lovše J. in Ivanuš R.

Iz tajniškega poročila tov. Ivanuša posnemamo, da je društvo v letu 1921 štelo 28 članov in 2 častna člana. Od teh se je preselilo v druge okraje 6 članov; poročila se je 1 članica. Pristopile so k društvu 3 tovarišice. Tako šteje društvo v tekočem letu 24 članov in 2 častna člana. Društvo je imelo v minolem letu 4 zborovanja, pri katerih je bilo 5 daljših predavanj in 1 hospitacija. Društvo je odposlalo zastopnike na pokrajinsko skupščino v Rogaški Slatini in na državno skupščino v Zagrebu.

Blagajniško poročilo tov. Šketove izkazuje v letu 1921 dohodkov 7720 K in izdatkov 6857 K 10 v. Pregledala sta račune tov. Gerbačeva in tov. Pečnik ter iste našla v popolnem redu. Tov. blagajničarki se je izrekel absolutorij. —

V odbor so se izvolili sledeči: predsednik Fran Šetinc, podpredsednik Ante Potočnik, tajnik Robert Ivanuš, blagajničarka Marijana Šketova: odborniki: Anton Gradišnik, Alojz Pečnik in Ivan Lovše.

Sprejmejo se sledeči predlogi: a) Tov. Šetinc: 1. Učiteljstvo se naj udeležuje pri nabiranju narodnega blaga v zmislu poziva Ljubljanskega Zvona iz l. 1887; 2. Tov. Lovše se naprosi, da ob priliki prihodnjega zborovanja praktično pokaže, kako poučuje deška ročna dela.

b) Tov. Potočnik: Da se priglasi več reflektantov za izpraznjena učiteljska mesta v kozjanskem okraju, se naj sestavi do prihodnjega občnega zbora spomenica na višjo šolsko oblast, da se pomakne kozjanski okraj v višji draginjski razred. Sestavo spomenice prevzame predlagatelj.

c) Tov. Ivanuš: Kozjansko učiteljsko društvo se pridružuje sklepu celjskega in brežiško-sevniškega učit. društva glede denarnih zbirk v osnovnih šolah.

Naknadno se objavijo sklepi društva z dne 20. julija 1921 in 24. novembra 1921 in sicer:

1. da se objavijo v stanovskem glasilu imenoma vsi tisti člani, ki izostanejo od zborovanja trikrat zaporedoma, ne da bi se prej opravičili in

2. da bodi prispevek v rezervni sklad obvezno plačilo; zato naj poverjeništvo UJU v Ljubljani sestavi proračun ter določi za vsakega člana znesek, ki se vplača obenem s članarino.

Prihodnje zborovanje bo meseca maja v Zagorju.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA ORMOŠKI OKRAJ** je dne 6. aprila t. l. pri dobri udeležbi zborovalo v Ormožu; navzočih je bilo 67% vsega članstva.

Predaval je o modernem risaniu tovariš Ivo Jančič iz Ptuja na podlagi od niega sestavljenega podrobnega učnega načrta in mnogoštevilnih lastnoročno izdelanih risb. V tri ure trajajoči razpravi nam je razlagal naravno pot risanja in kazal kako se doseže po najenostavnejši poti zahtevani smoter. Izdal je v tisku že podrobni učni načrt o modernem risanju za vse stopnje osnovnih šol, v katerem je snov na posamezne razrede oz. šolska leta, po letnih časih in na posamezne mesece razvrščena, risbe k temu načrtu izidejo v kratkem.

Prosvetno delo. K snujočemu Učiteljskemu domu v Mariboru je pristopilo 30 članov, k Zvezi kulturnih društev v Ljubljani pa naše društvo kot ustanovnik z 200 K. Za Pedagoški didaktiški krožek v Mariboru se je nabralo 604 K, za Učiteljski konvikt v Ljubljani dosedaj okoli 600 K. Vsi ki so dobili bloke od našega društva, naj neprodane listke vrnejo predsedniku tovarišu Rajšpu za konečni obračun.

Izlet. 18. maja priredi društvo poučni izlet v Čakovec. Železniška zveza je ugodna. Ob 7. uri 40 min. gre vlak iz Ormoža v Čakovec, nazaj v Ormož pa pride ob 19. uri 15 min.

Petdesetletnica. Sestavil se je pod podstvom tov. Dom. Serajnika moški pavski zbor, ki nastopi pri društveni petdesetletnici, katero slavimo drugo leto. Vsak pevec naj si preskrbi II. del Mohorjeve pesmarice. Pevske vaje se bodo vršile o priliki društvenih zborovanj. Prihodnje zborovanje je pri Sv. Miklavžu dne 8. junija t. l.

+ **RADOVLJIŠKO OKRAJNO UČITELJSKO DRUŠTVO** je zborovalo dne 5. t. m. v Podnartu. Zborovanja se je udeležilo 54 članov.

Otvoritev: Tov. predsednik pozdravi navzoče in pojasni, zakaj smo zborovali na najskrajnejši točki našega okraja. Nato prečita dopise tov. Luznarja, Tvornice učil in lugoslovanske Matice.

Referat: Tovarišica Silva Šušteršič je predavala o temi: »Boj proti alkoholu v ljudski šoli.« Referat je bil krasen ter smo ga vsi z vnemo poslušali. Predavateljica nam je vcepila nove vzpodbude za tozadevno delo. Prosili bi, da bi se tovarišice pogostejše oglašale s sličnimi referati.

Resolucija: Sklene se poslati na okrajno glavarstvo vlogo glede omejitve pijančevanja v okraju. Obenem se naroči pedagoškemu odseku, da prouči in sestavi podrobni načrt poučevanja v alkoholu. Tov. nadzornik priporoča, da se v zimskem času ura za telovadbo vporabi za pouk o alkoholu.

Samopomoč: Tov. Korošec pozivlja k pristopu k tej organizaciji.

Za prihodnje zborovanje je določen kot referent za temo: »Logično čitanje v osnovni šoli« tov. Ivan Stupica, za protireferenta pa tov. Menard.

+ **CELJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** je zborovalo dne 6. aprila v Celju ob mnogobrojni udeležbi. Počastil je zborovanje s svojo navzočnostjo tudi višji šolski nadzornik Gaberšek, katerega je predsednik z navdušenimi besedami pozdravil. G. višji šolski nadzornik se zahvaljuje, burno aklamiran, vsem udeležencem za ljubezniv sprejem, popiše kot soustanovitelj ter svoječasni društveni funkcijonar našega društva v kratkih in jedrnatih besedah, kako je društvo nastalo in se razvijalo, poudarjajoč, da je stalo društvo vedno in odločno na narodni podlagi ter je gojilo odkritosrčno kolegijalnost med društveniki. Iskreno ga veseli, da vidi tovariše in tovarišice v tako mnogobrojnem številu zbrane in želi društvu, da bi rastlo in cvetlo ter da bi rodilo delovanje v naši organizaciji stoteren sad.

Stanovske zadeve.

1. **Tovarišice, včlanjene v našem društvu odklanjajo soglasno pristop k novemu društvu učiteljic v Mariboru.** Poudarja se, da bi pomenilo to prvi korak k ločitvi in bi bilo cepljenje v naši ordanizaciji neumestno.

2. Sklene se, naprositi višjo šolsko oblast, da se naj ustanovi poseben uradni šolski list, ker je to le v dobrobit napredku šolstva. Ostala učit. drušva pa se naprošajo, da sklepajo v istem smislu.

3. Tovariši in tovarišice, ki se nameravajo udeležiti Falskega izleta, naj to javijo do 20. t. m. društvenemu predsedniku.

4. Druga polovica društvenine se ima poravnati dne 1. majnika. Vsako šolsko vodstvo prejme dve položnici. Na eni se nakaže članarina, a na drugi prispevek za Gradišnikov spomenik.

5. Nabiranje prispevkov v Celju za Gradišnikov spomenik prevzame tovariš Levstik.

6. Apelira se na vse tovariše, da prispevajo za ta spomenik, ker je to naša častna in stanovska dolžnost.

Predavanja.

Na to je predaval tov. nadz. Černej o temi: »O medsebojnih odnošajih učiteljstva«. Odkritosrčne in dobrohotne besede tovariša predavatelja so dosegle svoj namen. Dokazal je iz svoje dolgoletne izkušene prakse, kako kvarljivo vpliva trenutno razpoloženje tovarišev in tovarišic v slučajih napetih odnošajev in kako dajajo malenkostni vzroki povod k brezplodni razkrojitvi ali marsikaterikrat celo k popolnem razpadu medsebojnega prijateljskega razmerja.

Da vlada prisrčna harmonija na šoli, treba je v prvi vrsti brezpogojne odkritosrčnosti in energičnega nastopa; birokratsko in malenkostno naziranje, vmešavanje nepoklicnih faktorjev itd. povzročajo večinoma nevzdržno razpoloženje. Naše geslo bodi: Hrbet prost, glava čista in čista vest!

Navzoči višji šolski nadz. je poudarjal željo in potrebo, da bi naj vsako učiteljsko društvo imelo slično predavanje.

O kmetijskem pouku pa je predaval tovariš Petriček. Poročevalec je omenil, da je v letih 1893., 94. in 95. osebno ogledal vse šolske vrtove celjskega okraja ter o njih stanju poročal pri vsakoletni okr. učiteljski konferenci. Leta 1809., 10. in 11. si je pa pismenim potom dobival podatke o šolskih vrtovih ter na podlagi istih potem sestavljal poročila. Sigurno je pa bilo stanje šolskih vrtov pred vojno boljše, nego je sedaj. To je pa povzročila vojna, med katero je učna uprava izdala parolo: »Skrbite v prvi vrsti za živež!« — Predvojno stanje šolskih vrtov bi pa bilo še boljše, ako bi bila indolenca raznih krajnih šolskih svetov in občinskih zastopov manjša, brižnost šolske uprave — zlasti pa stavbnih komisij pri stavbah novih šolskih poslopij, večja.

Nove naredbe glede kmet. prir. pouka pozdravlja z velikim veseljem, zlasti pa institucijo nadzornikov za šolske vrtove.

V nadrobno ocenjevanje Rohrmanovega načrta glede ustanovitve kmet. nad. šol se ni spuščal.

Končno je podal jako spretno sestavljeno dispozicijo, po kateri se on drži pri kmet. prir. pouku na osnovni šoli v Žalcu.

Predavatelja sta žela burno odobravanje, tov. predsednik pa se jima je prav prisrčno zahvalil.

+ **SLOVENJEBISTRIŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO** je zborovalo dne 6. aprila 1922 v deški šoli v Slov. Bistrici. Navzočih je bilo 29 članov, odsotni so se skorai vsi opravičili.

Društvene in stanovske zadeve. Predsednik tov. Karbaš opozori zborovalce, da bo letos naše društvo praznovalo 50 letnico svojega obstanka, ter izraža misli, kako naj bi se ta dan tem slavneje praznoval. — K našemu društvu so pristopili naslednji novi člani: nadučitelj tov. Kokl in učiteljica tov. Vobičeva iz Studenic in nadučitelj tov. Zagažen iz Šmartna.

Izmed dopisov omenim dopis »Jugoslov. Matice«, »Tvornice učil« v Ljubljani in dopis mariborskega učiteljskega društva glede ustanovitve učiteljskega konvikta v Mariboru. Tozadevni predlogi na zadnji dopis se pošljejo mariborskemu učiteliskemu društvu.

Vrtnarski tečaj. Z zadovoljstvom se vzame na znanje poročilo vrtnarskega nadzornika g. A. Skulia, da priredi v Slov. Bistrici dne 25. in 26. aprila vrtnarski tečaj, h kateremu so se javili skoraj vsi člani.

Predavanje. Vršilo se je predavanje znanega strokovnjaka g. prof. Antona Gvaiza, ki je kaj zanimivo in poučno predaval o modernem risaniu. V imenu zbranega učiteljstva se mu je predsednik prav toplo zahvalili za izborno podavanje.

Slučajnosti. Soglasno se sprejme sledeča resolucija: Učiteljstvo slovenjebistriškega društva iziavlja, da tudi z novo draginjsko doklado ne more izhajati. Merodajni faktorji naj vendar začno energično pobijati draginjo in naj zaustavijo gospodarsko krizo. Zaslužek javnega nameščenca je komaj za hrano, obleke pa si ne more nabaviti.

+ **LJUBLJANSKO UČITELJSKO DRUŠTVO JE ZBOROVALO** 8. aprila 1922 ob povoljni udeležbi kljub slabemu vremenu. — Zopet je ovenel en list na mogočnem deblu organizacije — Mimi Grčar-Likarjeva nas je za večno zapustila. Tihi borci in delavci legajo k večnemu počitku, a njih ideje, njih duh živi med nami in nas vodi po jasno začrtani poti. — Tajnik je podal kratek pregled društvenega delovania za letošnje leto. Živahna debata se je vnela o točki: Pobiranje prispevkov po šolah. Končno je učiteljstvo sprejelo sledečo resolucijo: Višji šolski svet naj ukine in prepove nadalje vsako pobiranje darov po šolah v katerikoli svrhe, ker to pobiranje nasprotuje vzgojnim načelom in še veljavnim zakonom, a istočasno škoduje ugledu šole.

O akciji »Boi za dobro zdravje« je učiteljstvo sprejelo sledeči resoluciji:

1. Učiteljstvo odklanja to akcijo iz sledečih motivov:

a) Ta ideja nam ne prinaša nič novega, ker je pri nas gotovo tako stara kot v Ameriki;

b) nam ne prinaša nič koristnega, posebno s svojo tesno omejitvijo na kos mila in ščetko, ki nasprotuje marsikaterim higieničnim predpisom;

c) nas stavi pri kulturnih narodih v čudno luč in v isto vrsto z nekulturnimi narodi;

č) nasprotuje narodni samobitnosti in vzgoji;

d) način udejstvovania te ideje nasprotuje pedagoško-didak. načelom, ki se v bistvu zelo ločijo od amerikanskih in je ideja v tej obliki za dogledni čas pri nas neizvedljiva;

2. želi pa deci, da se fizično okrepi s tečno in zadostno hrano, toplo in snažno obleko, potem bode tudi mladina dovzetneiša za vse, kar je idealnega in vzvišenega.

Tu bi pač našli Amerikanci hvaležno in obširno polie, da se lahko udejstvujejo za procvit našega naroda. Kadar bodo prihajali v tem znamenju, tedaj dobrodošli in naša hvaležnost bode plačilo za njih požrtvovalnost.

Nato je sledilo predavanje tovariša Kociančiča o učiteliski Samopomoči. V kratkem in temeljitem referatu nam je podal namen, delovanje in korist tega prepotrebnega društva in je končno pozival k pristopu. Samo v lastni zavednosti, lastni požrtvovalnosti je naš spas.

Društvo pristopi kot član k »Osrednji zvezi javnih nameščencev in vpokojencev« in poviša članarino letno na 70 Din.

Iz pisarne strokovnega tajništva — poverjeništva UJU.

— **Udeležniki koncertne turneje,** ki so naročili slike s potovanja, naj jih dvignejo v pisarni strokovnega tajništva.

— **Pokojninske dnevnice.** Na razna tozadevna vprašanja, pojasnujemo, da prejemajo vpokojenci (po zakonu br. 70. razgl. v Služb. Novinah št. 54: Uradni list št. 27. z dne 21. 3. 1922) enake dnevnice, ki so jih prejemali v dobi svojega zadnjega aktivnega službovanja. Kdor torej stopi v pokoj s polno službeno dobo, po 32 letih, dobiva polne prejemke, tako glede temeljne plače kot glede dnevnic.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

— **Bukovica, J. L.:** Notica je natisnjena v predzadnji številki in smo upravi naročili, da Vam sporoče, če se kdo priglasi.

Nove knjige in druge publikacije.

—kpl **Andrej Rape: Mladini.** VII. zvezek s slikami. Ljubljana 1922. Last in založba Društva za zgradbo učiteljskega konvikta. Natisnila Učiteljska tiskarna.

—kpl **1914. Isaije Mitrović.** Pesmi. Cena 3·50 Din. Izdala knjigarna Učiteljskega delniškega društva Natošević v Novem Sadu.

—kpl **Srbske pripovedke.** Fran Erjavec. Tiskala, izdala in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Str. 198. L. 1922. Cena vezani knjigi 18 Din.

—kpl **Češka antologija.** Uredil dr. Ivan Lah in je izšla kot izredno izdanje Slovenske Matice. 1922.

Odgovorni urednik: Franc Strukelj. Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana. Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.